

Η Πράσινη Πολιτική Πρόταση στην Ελλάδα

Έρευνα κοινής γνώμης

Νοέμβριος 2021

 HEINRICH BÖLL STIFTUNG
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ελλάδα

 kaparesearch

Ταυτότητα

Ομάδες εστίασης (focus group)

- ▶ **Μέθοδος συλλογής στοιχείων:** Ομάδες εστίασης (focus groups) των 8-10 ατόμων. Ο συντονισμός των συζητήσεων έγινε από εξειδικευμένο στέλεχος της Κάπα Research μέσω τηλεδιάσκεψης (πλατφόρμα Zoom).
- ▶ **Χαρακτηριστικά ομάδων (σύνθεση):**
- ▶ Ομάδα Α: 9 άτομα ηλικίας 17-39 ετών (gen Z και millennials)
- ▶ Ομάδα Β: 10 άτομα ηλικίας 40-59 ετών (παραγωγικές ηλικίες)
- ▶ Ομάδα Γ: 9 άτομα κάτοικοι ημιαστικών και αγροτικών περιοχών
- ▶ **Διάρκεια συζήτησης:** Η μέση διάρκεια της κάθε συζήτησης ήταν 1,5-2 ώρες

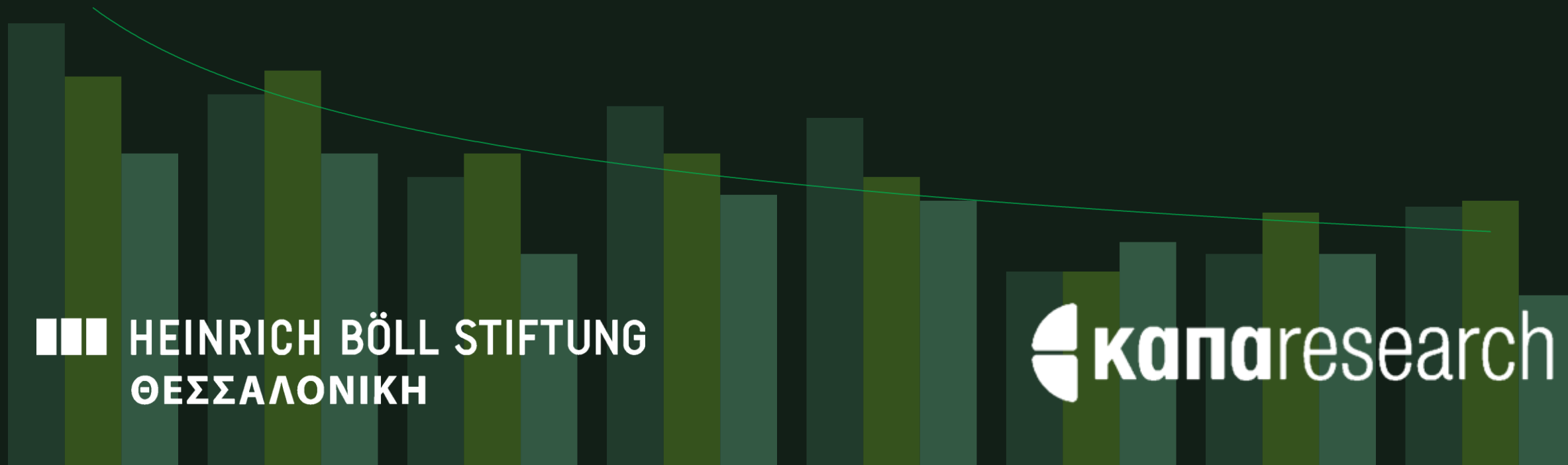
Ποσοτική έρευνα

- ▶ **Μέγεθος & χαρακτηριστικά δείγματος:** 1605 συνεντεύξεις σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του ελληνικού πληθυσμού ηλικίας 17 ετών και άνω.
- ▶ **Χρονικό διάστημα συλλογής στοιχείων:** 10 - 23 Νοεμβρίου 2021
- ▶ **Μέθοδος συλλογής στοιχείων:** Μεικτή, κατά 81% (1291 συνεντεύξεις) μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων (Computer Assisted Telephone Interviews - CATI) και κατά 19% (314 συνεντεύξεις) μέσω διαδικτυακών συνεντεύξεων σε μέλη του εσωτερικά διαμορφωμένου διαδικτυακού panel της Κάπα Research
- ▶ **Μέθοδος δειγματοληψίας:** Πολυσταδιακή δειγματοληψία με χρήση quota ως προς το φύλο, την ηλικία και την περιφέρεια κατοικίας, βάσει της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ του 2011. Τα αποτελέσματα σταθμίστηκαν με βάση την ψήφο των εθνικών εκλογών του Ιουλίου 2019.
- ▶ **Στατιστικό σφάλμα:** Μέγιστο σφάλμα 3% σε διάστημα εμπιστοσύνης 95%. Τα αποτελέσματα (%) παρουσιάζονται στην έκθεση με στρογγυλοποίηση στη μονάδα και ορισμένες απαντήσεις δεν αθροίζουν στο 100%

Η Πράσινη πολιτική πρόταση στην Ελλάδα

Στάσεις και αντιλήψεις

Έκθεση αποτελεσμάτων

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΤΗΝ ΨΗΦΟ

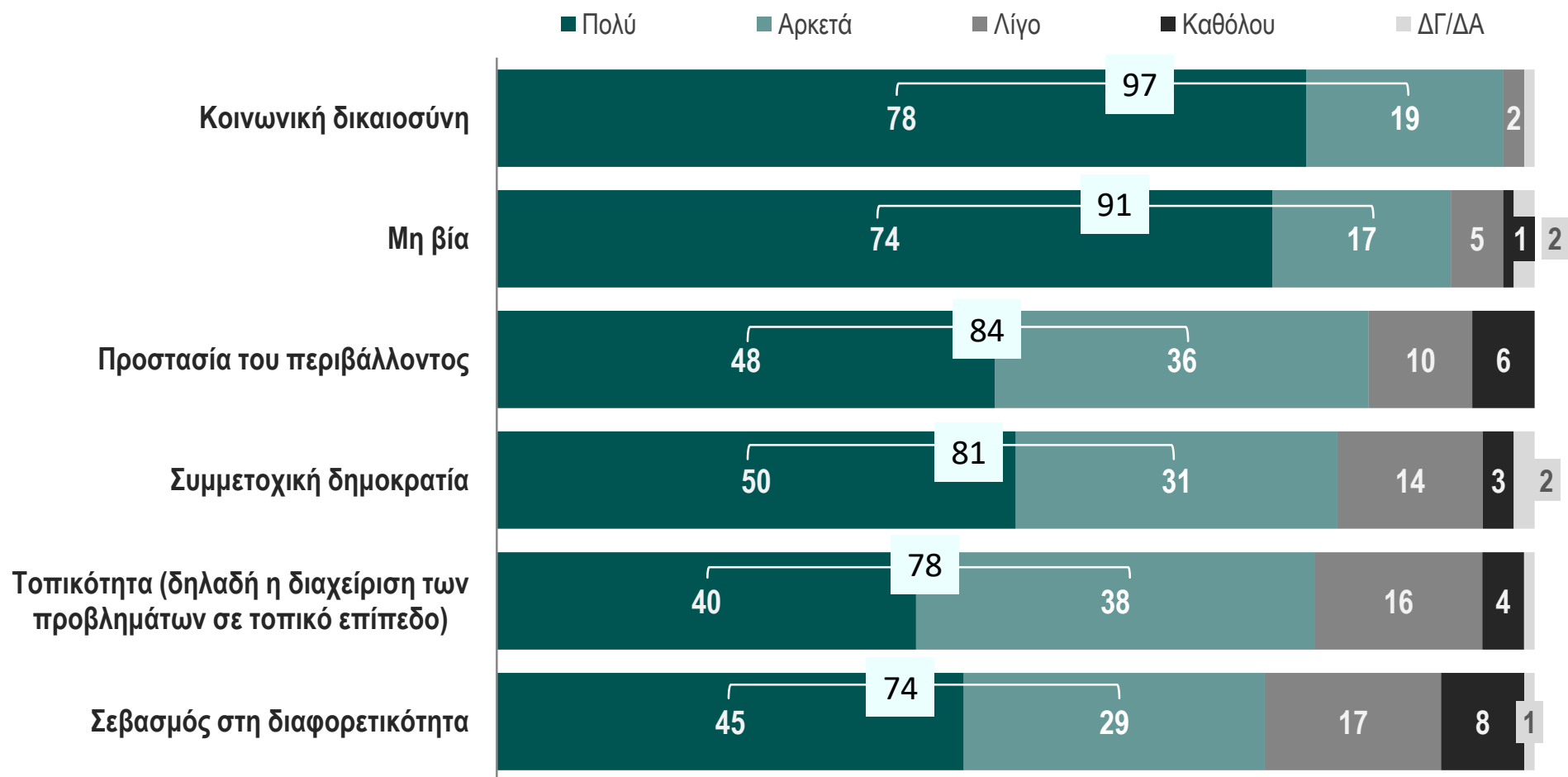
Όταν ψηφίζετε στις εκλογές, ποια θέματα επηρεάζουν περισσότερο την ψήφο σας;

ΕΩΣ 4 ΕΠΙΛΟΓΕΣ

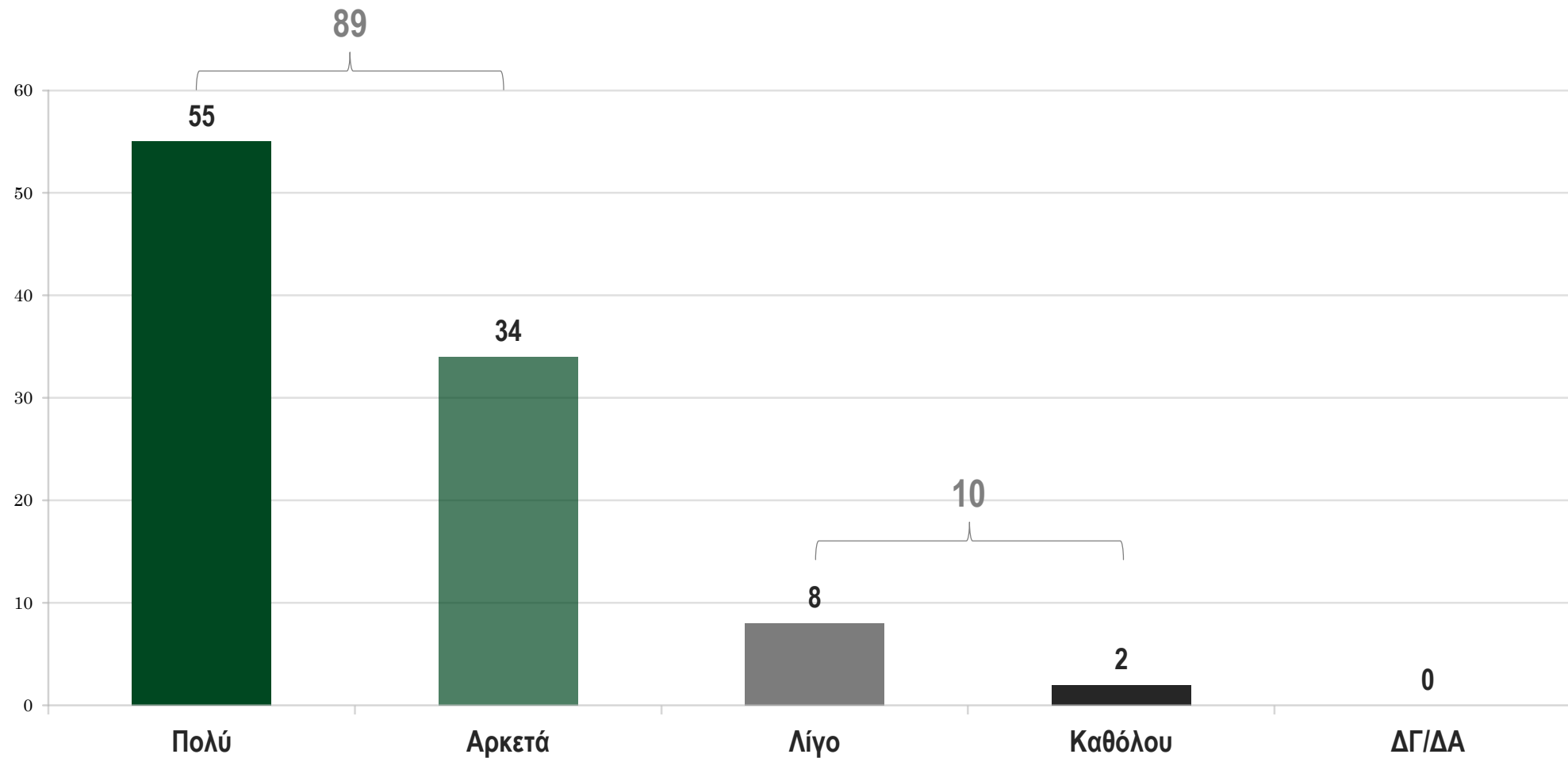
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Πόσο σημαντικό για εσάς είναι κάθε ένα από τα παρακάτω;

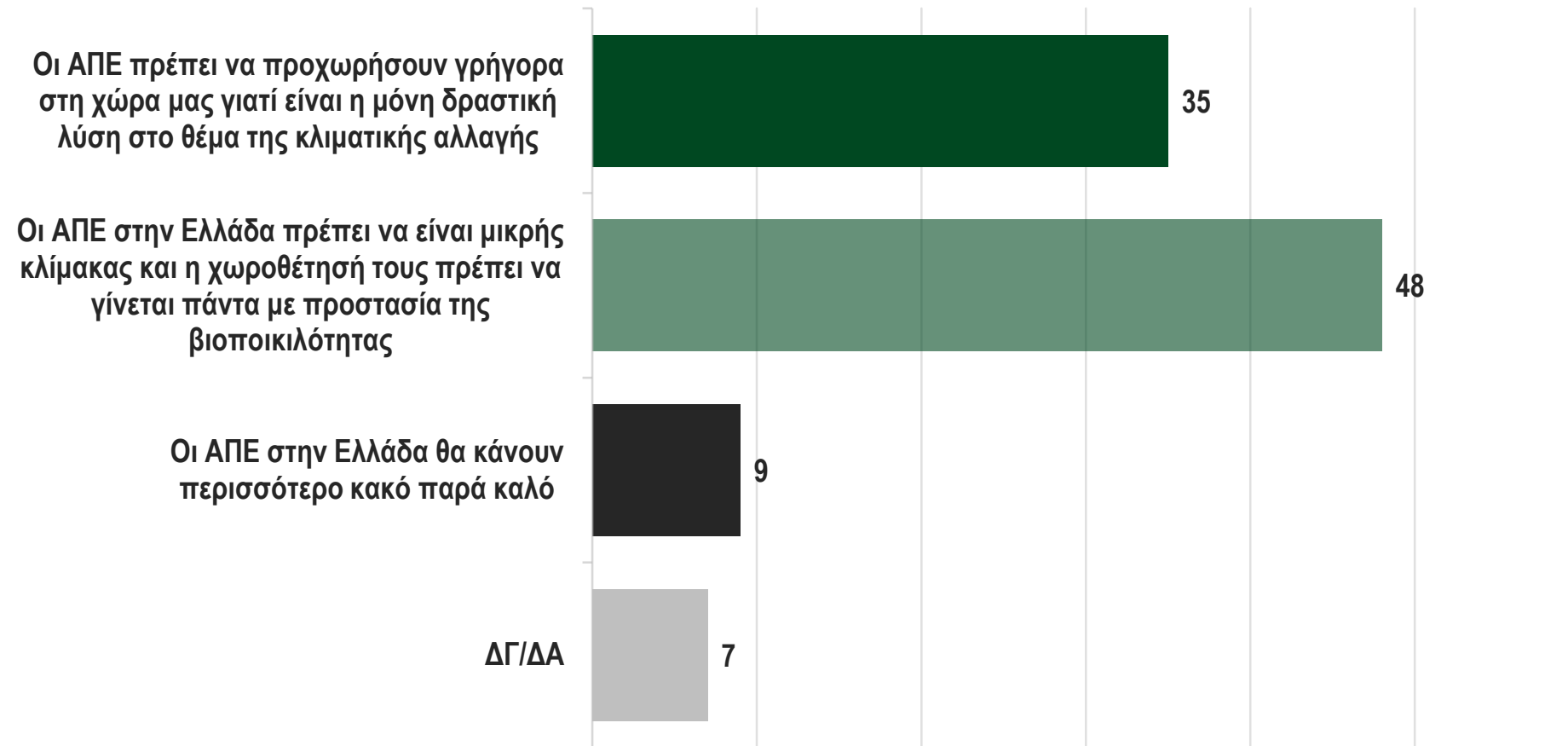
ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Εσείς πόσο θα λέγατε ότι ανησυχείτε για τα θέματα του περιβάλλοντος στην Ελλάδα και τον κόσμο;

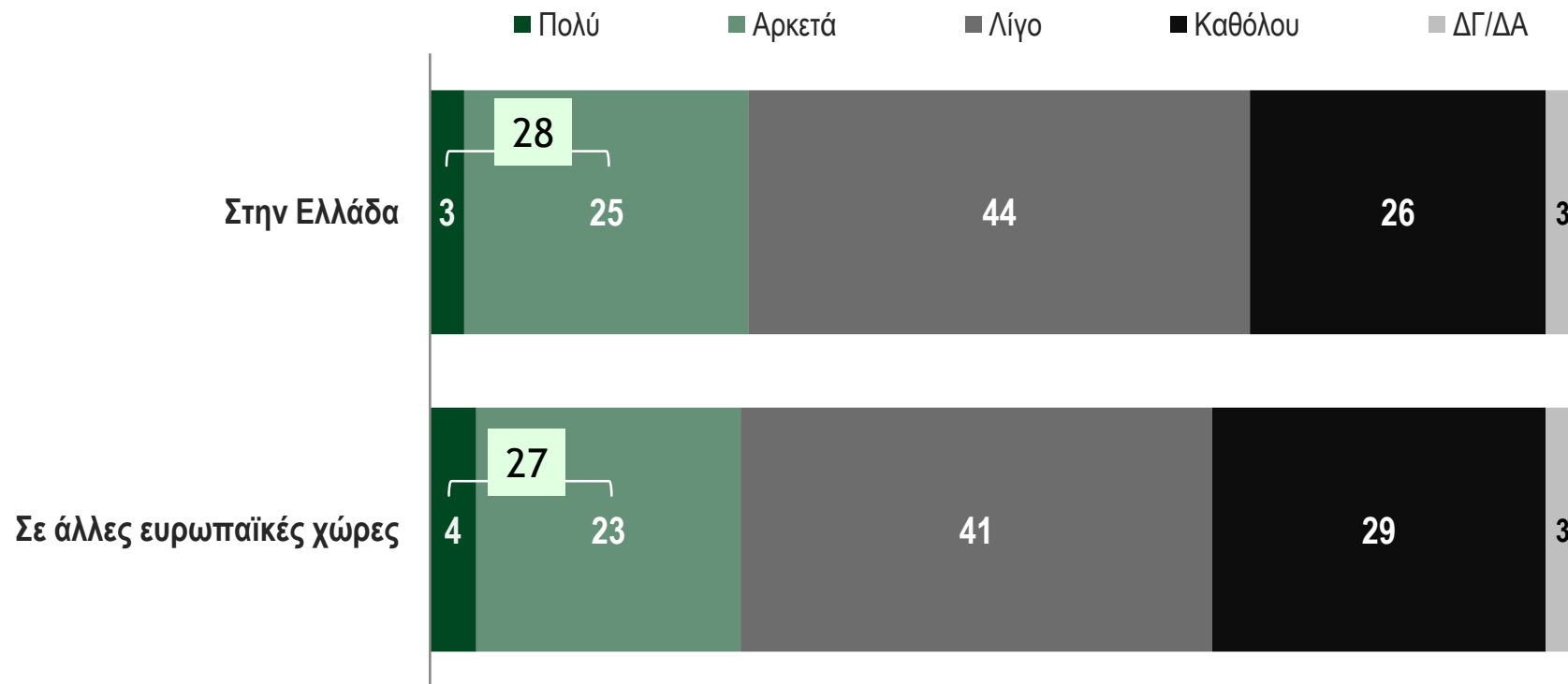
ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Όσον αφορά στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ), εσείς με ποια άποψη συμφωνείτε περισσότερο;

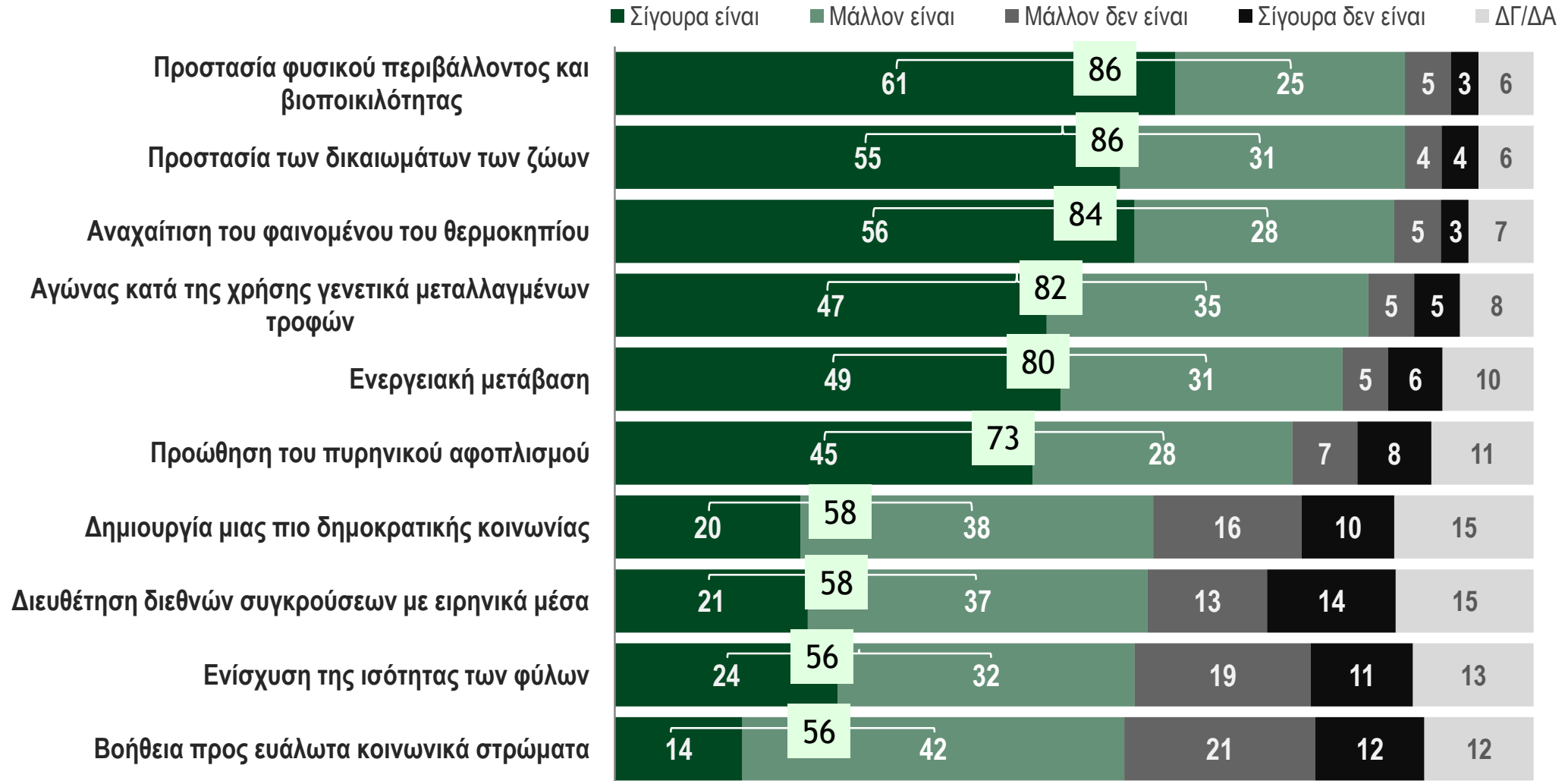
ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ

Εσείς πόσο καλά θα λέγατε ότι γνωρίζετε τις προτάσεις των πρασίνων:

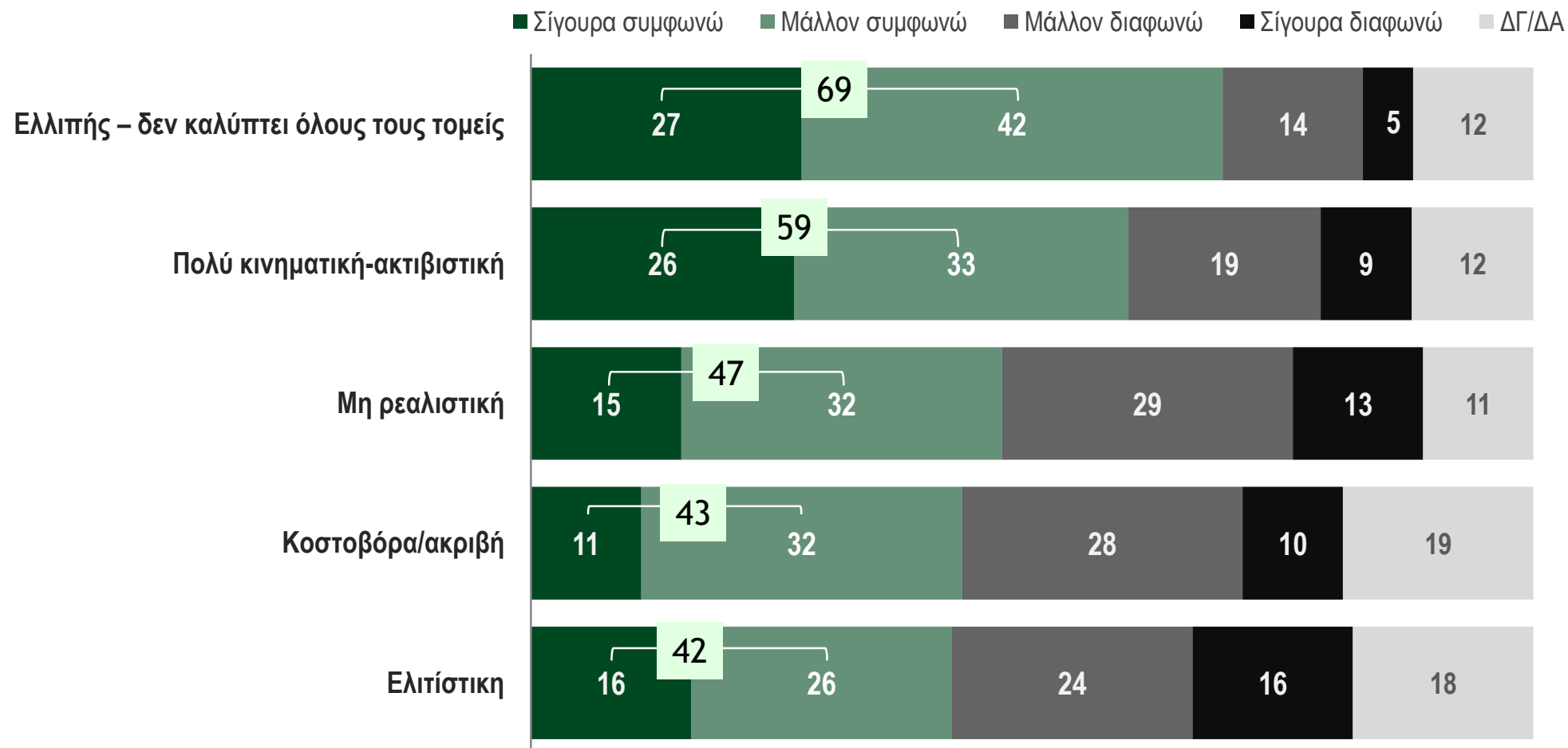
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ (1/2)

Για κάθε μία από τις προτάσεις που ακολουθούν, εσείς πιστεύετε ότι είναι ή ότι δεν είναι μέρος της ευρύτερης πράσινης πολιτικής πρότασης;

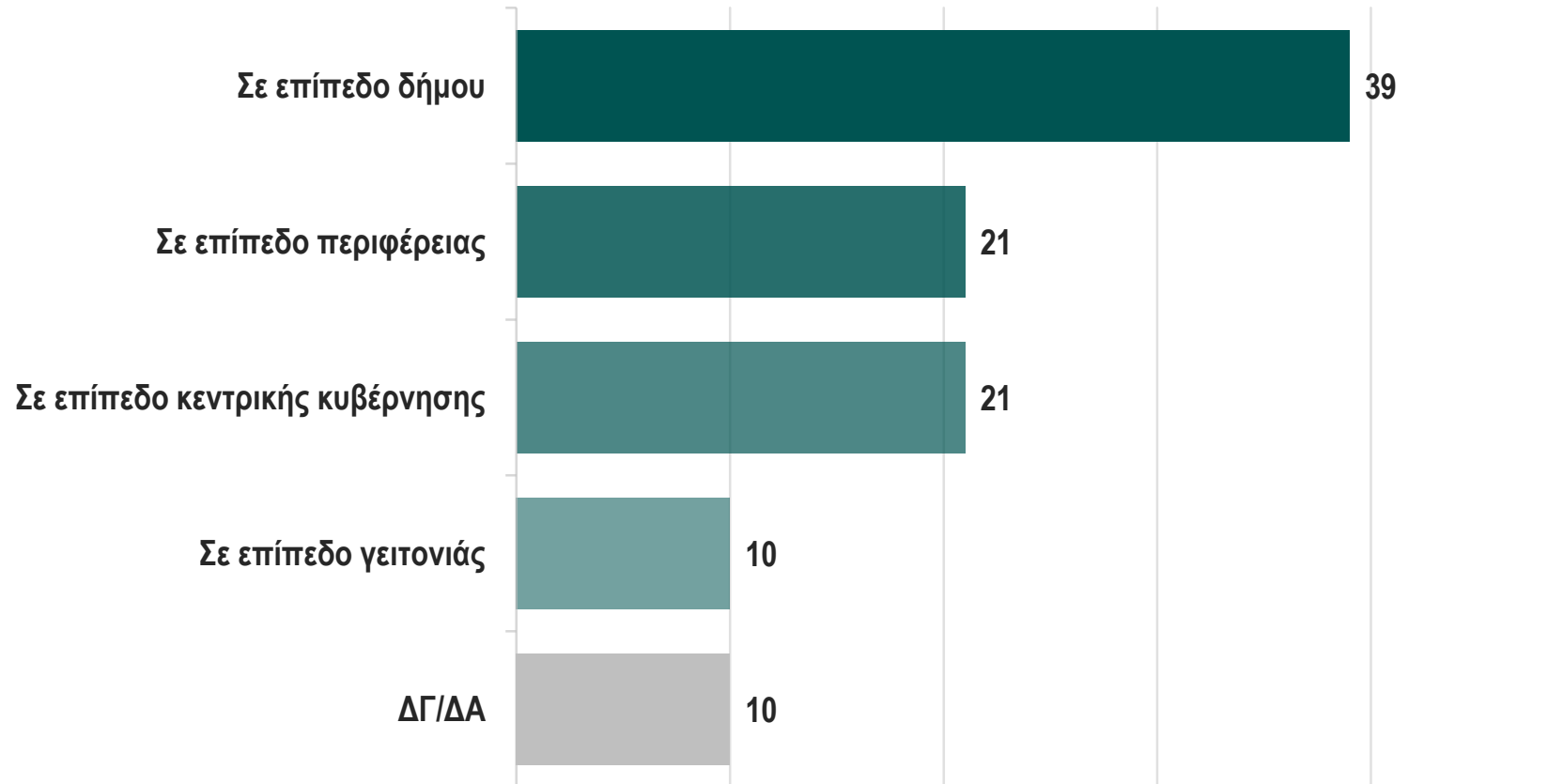
ΑΠΗΧΗΣΗ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Κατά καιρούς έχουν ακουστεί διάφορα σημεία κριτικής για τα πράσινα κόμματα και την πράσινη πολιτική πρόταση. Εσείς συμφωνείτε ή διαφωνείτε ότι η πράσινη πολιτική πρόταση είναι...:

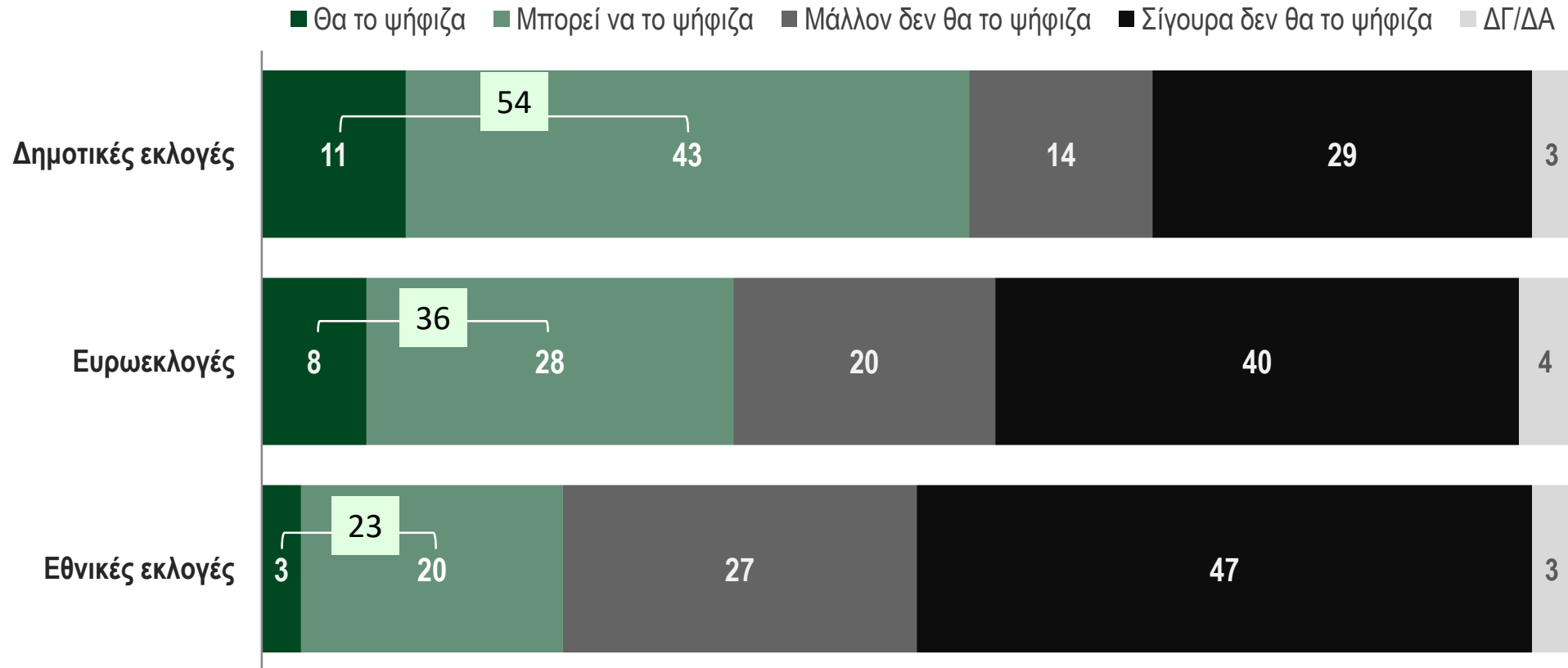
ΣΕ ΠΟΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ «ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΗ» Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Κατά τη γνώμη σας, σε ποιο επίπεδο διοίκησης θα μπορούσε να εφαρμοστεί πιο αποτελεσματικά η πράσινη πολιτική πρόταση;

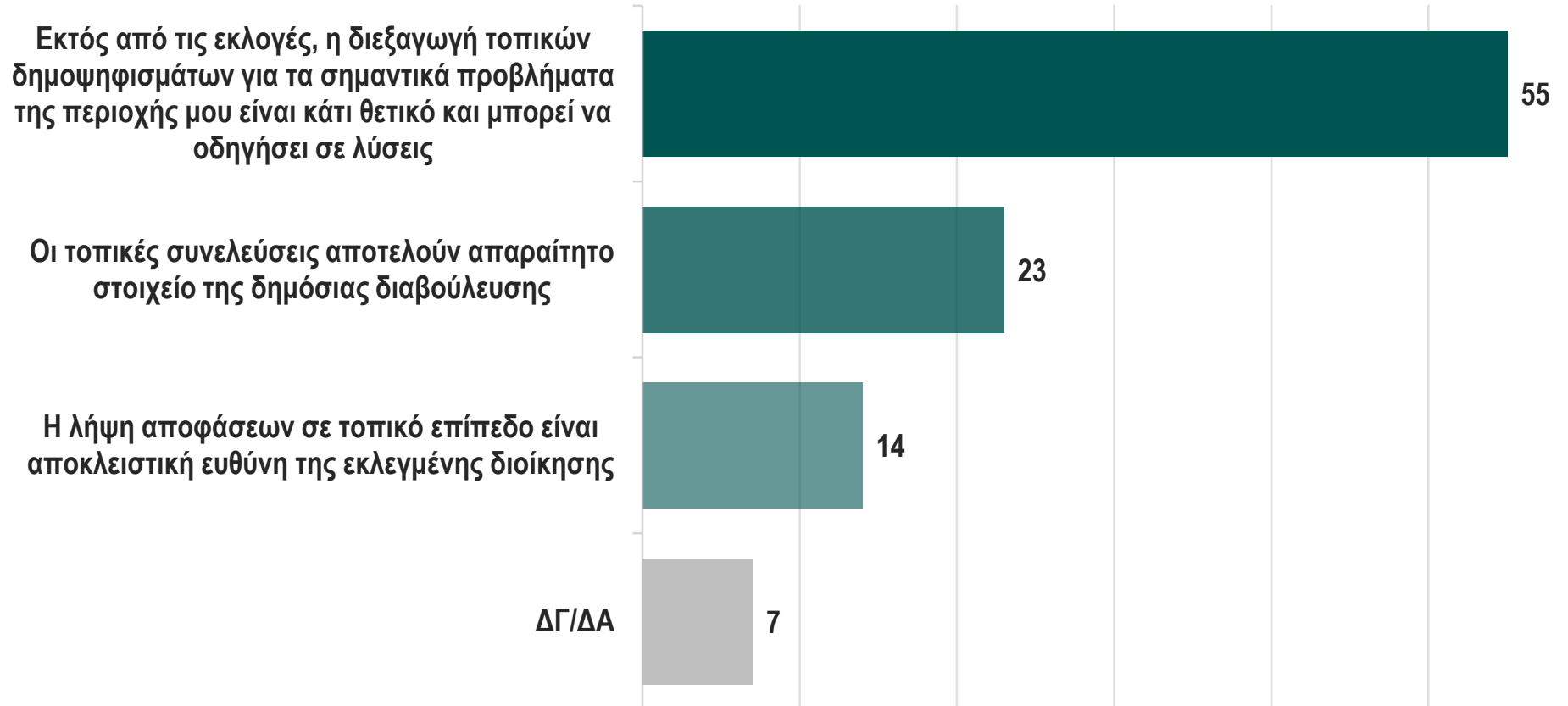
ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΨΗΦΟΣ ΣΕ ΠΡΑΣΙΝΟ/ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΜΜΑ: ΑΝΑ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΗ

Σε τι είδους εκλογική αναμέτρηση εσείς προσωπικά θα μπορούσατε να ψηφίσετε ένα πράσινο οικολογικό κόμμα ή έναν πράσινο συνδυασμό;

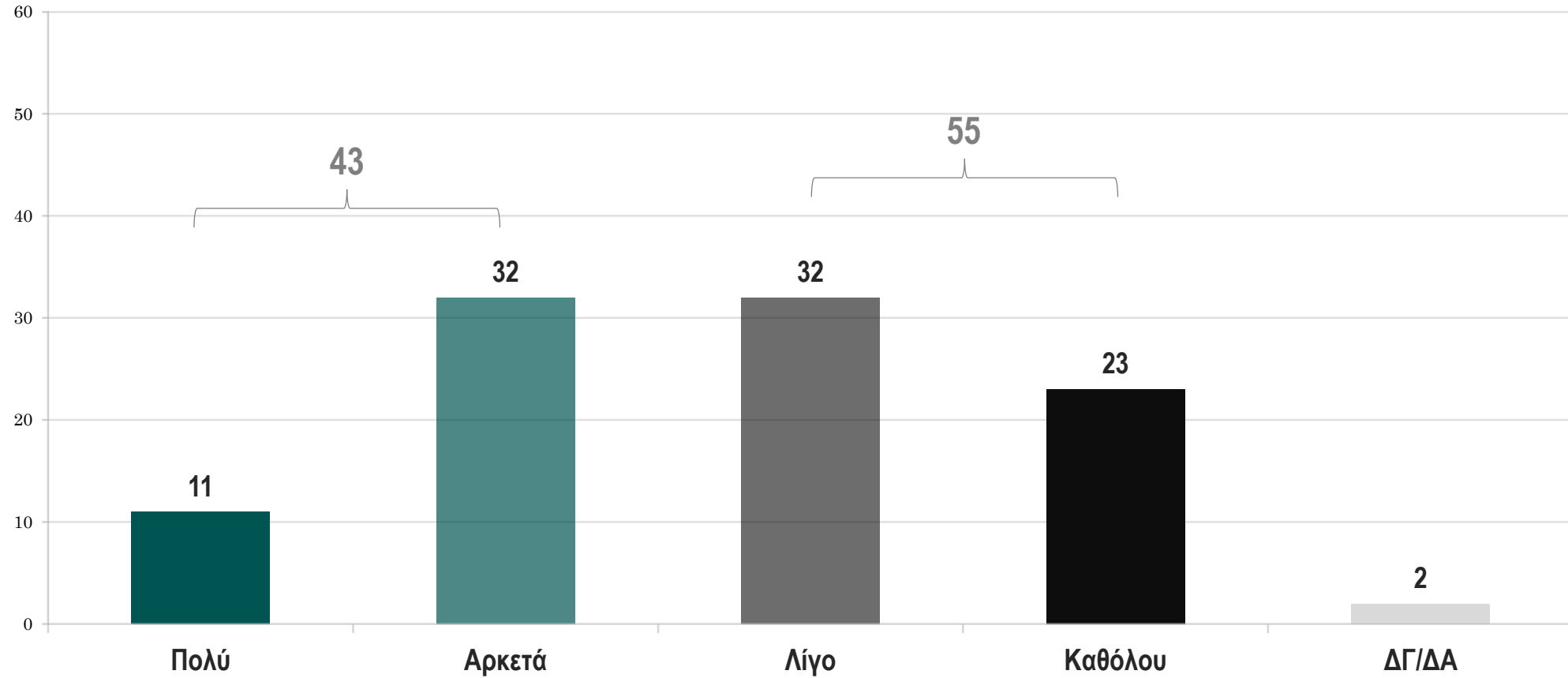
ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Με ποια από τις παρακάτω απόψεις συμφωνείτε περισσότερο;

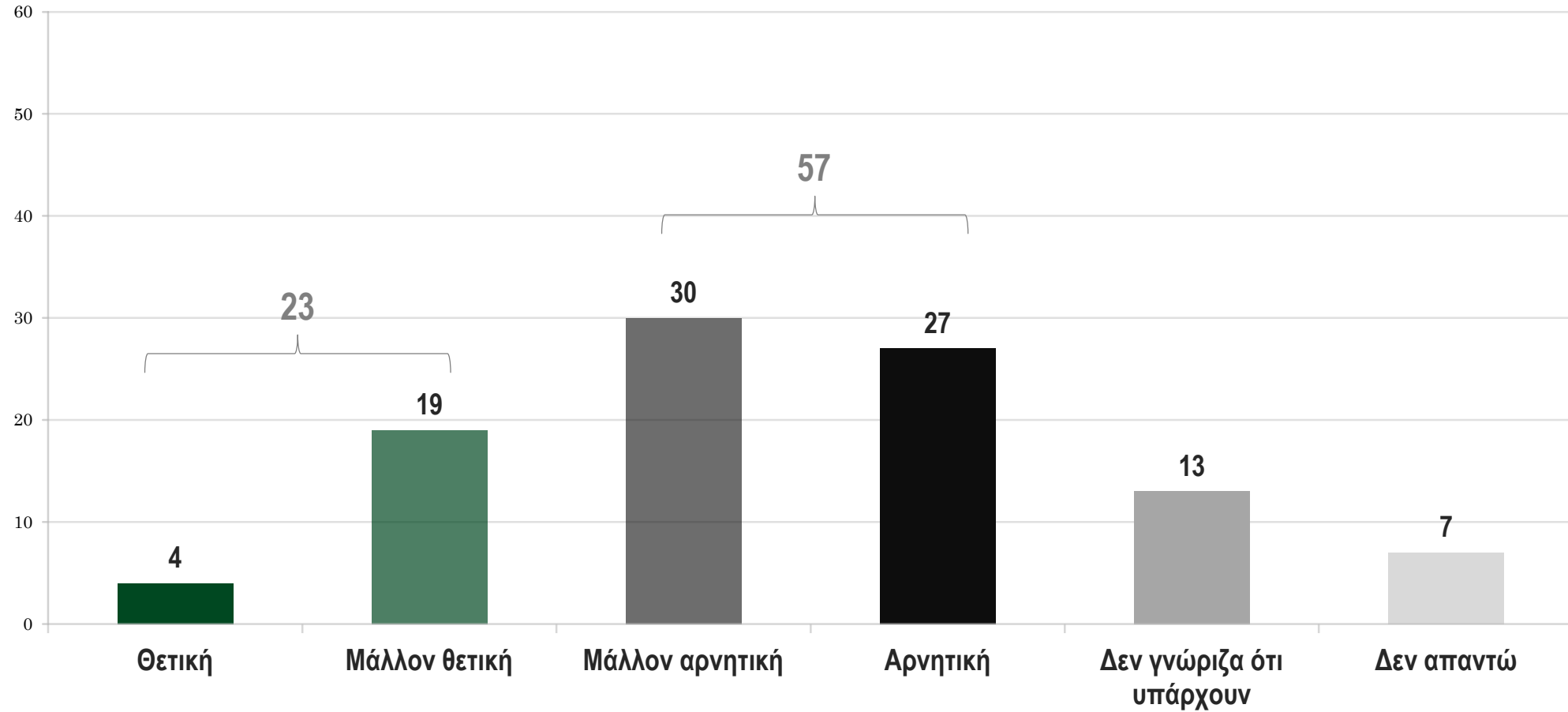
ΓΕΝΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εσείς πόσο θα λέγατε ότι ενδιαφέρεστε για τον πολιτικό χώρο της οικολογίας στην Ελλάδα σήμερα;

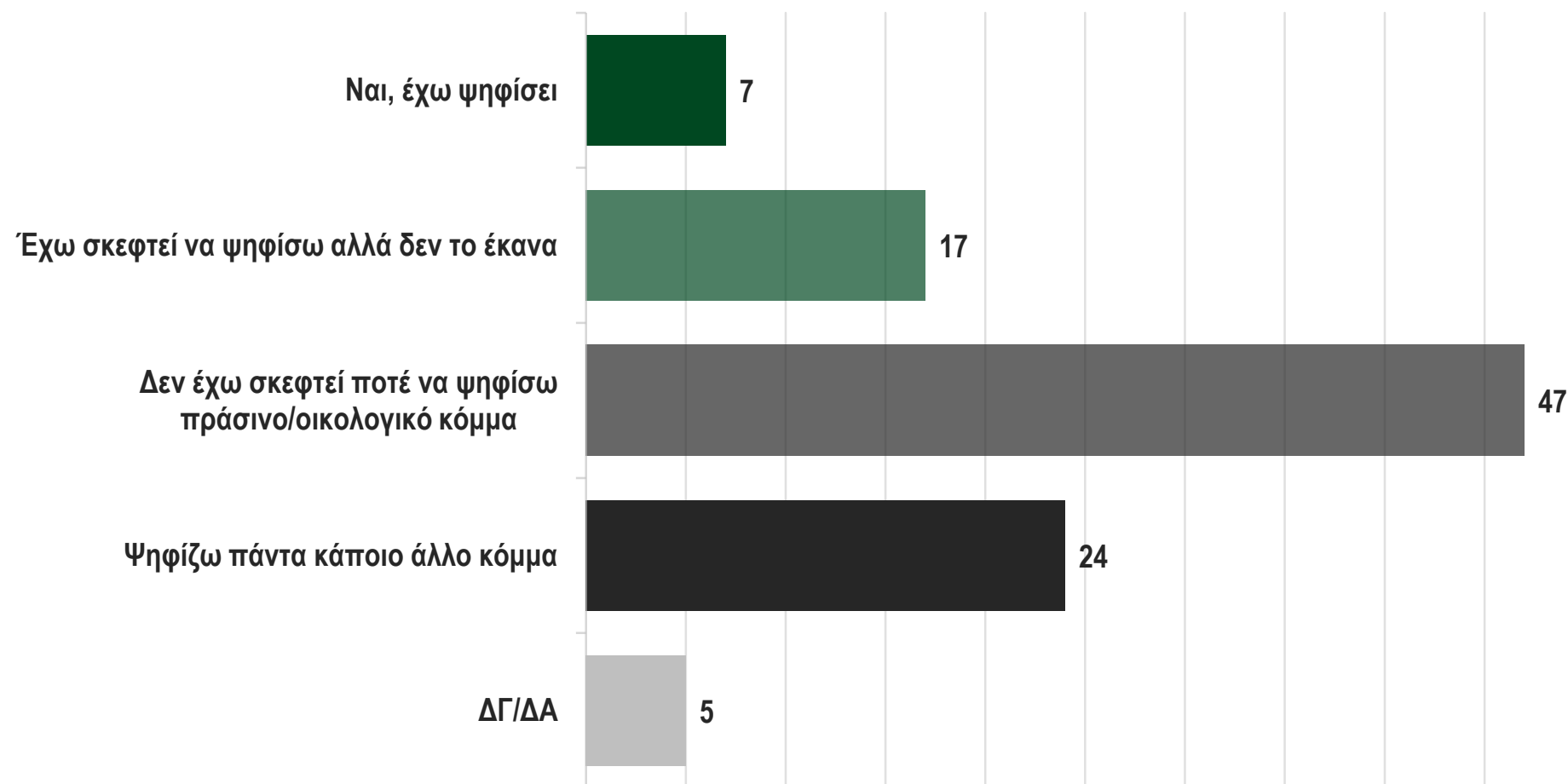
ΓΕΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΑΣΙΝΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Πιο συγκεκριμένα, εσείς τι γνώμη έχετε σχηματίσει για τα πράσινα/οικολογικά κόμματα στην Ελλάδα;

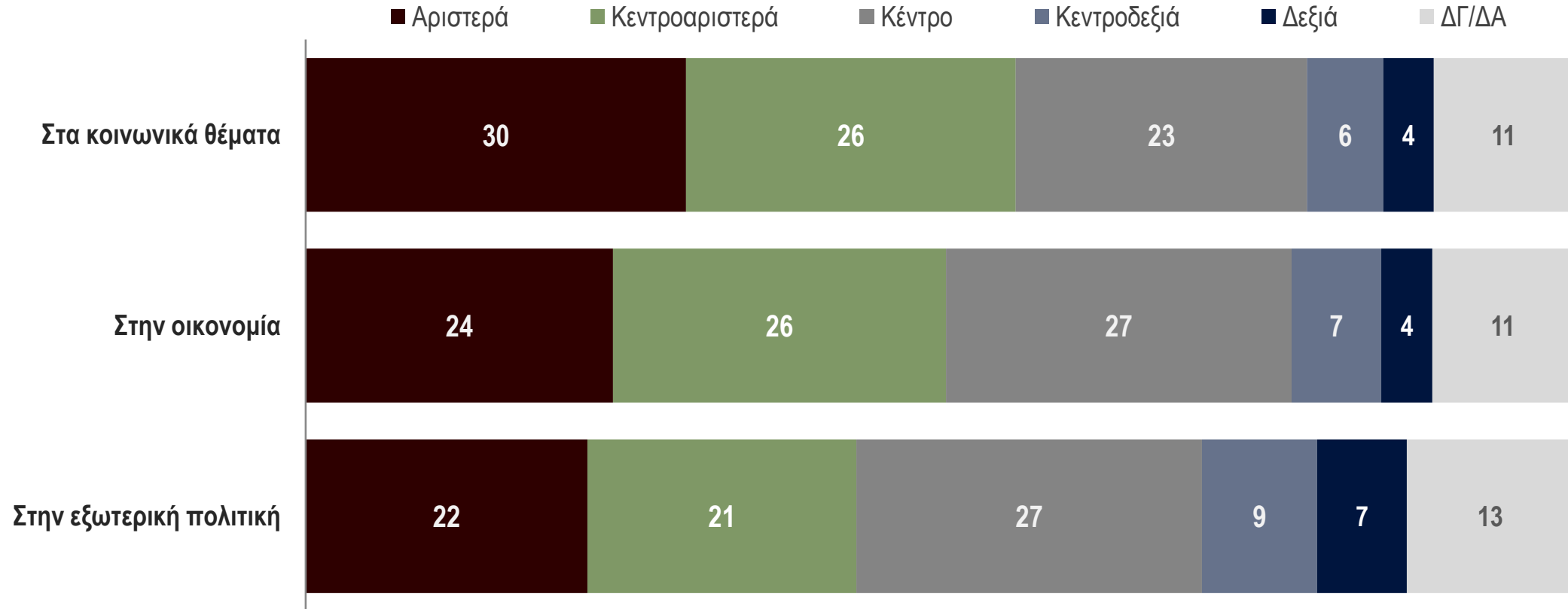
ΕΧΟΥΝ ΣΚΕΦΤΕΙ ΝΑ ΨΗΦΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΠΡΑΣΙΝΟ/ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ;

Έχετε ψηφίσει ή σκεφτεί να ψηφίσετε ποτέ ένα πράσινο ή οικολογικό κόμμα στην Ελλάδα;

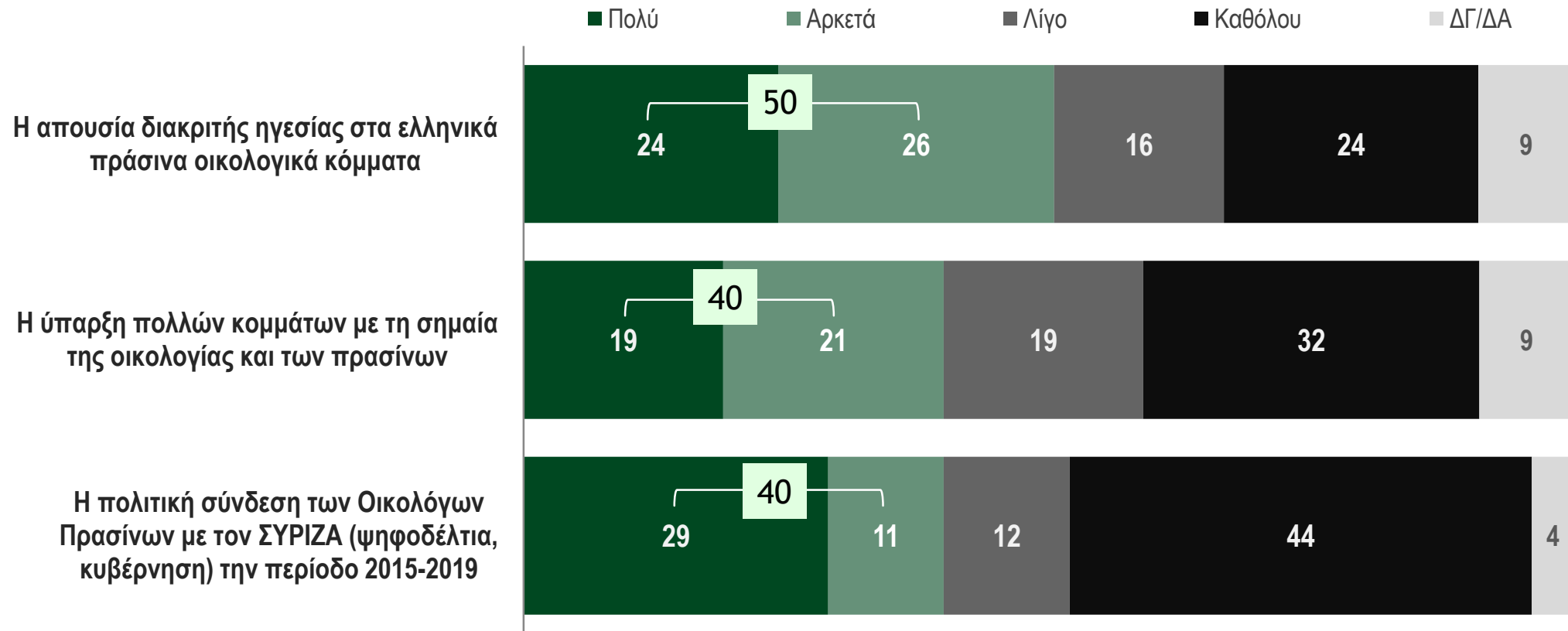
ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟΠΟΘΕΤΕΙΤΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΝΑ ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΟΜΜΑ

Κατά τη γνώμη σας, στην κλίμακα Αριστερά-Δεξιά, πού θα έπρεπε να τοποθετείται ένα πράσινο κόμμα στην Ελλάδα σήμερα;

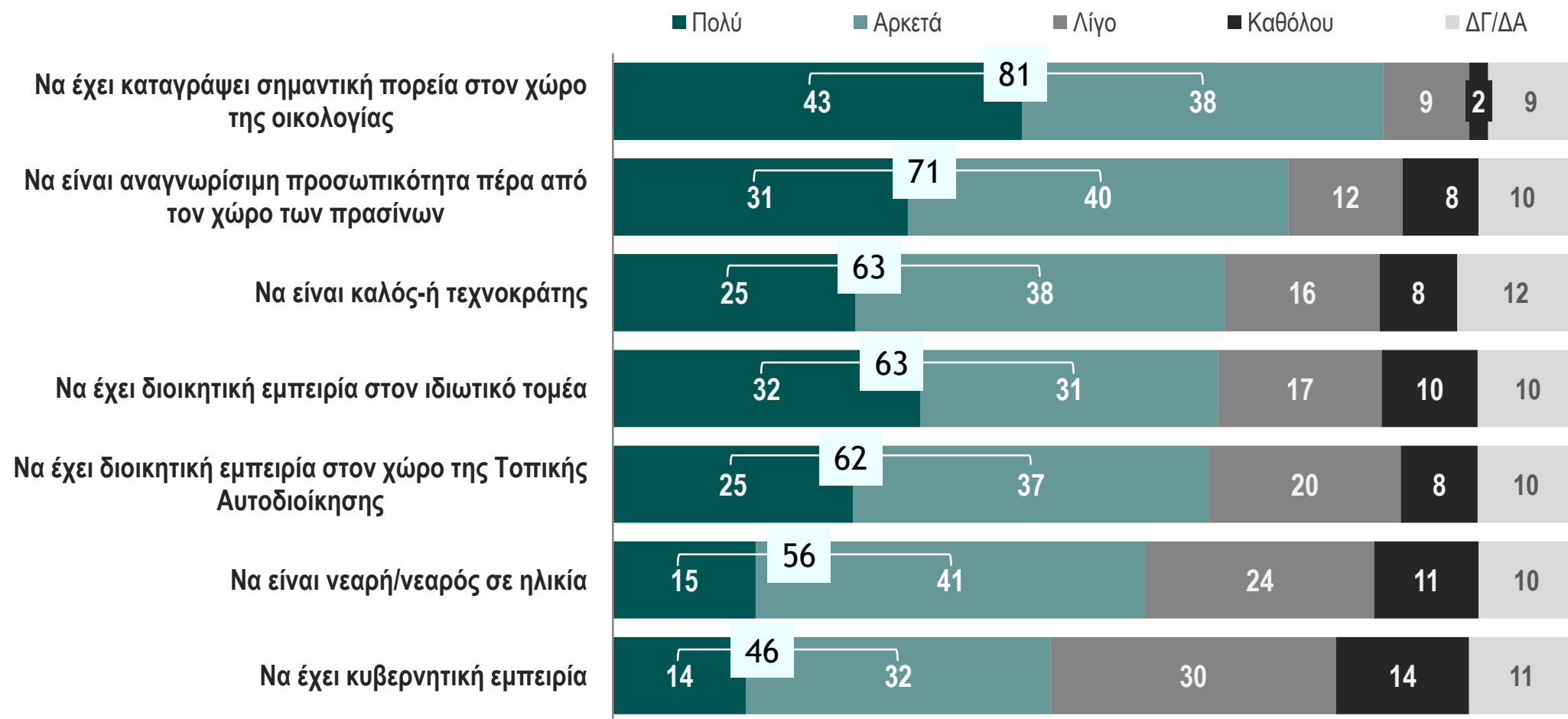
ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΕΝΟΧΛΟΥΝ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΑΣΙΝΑ ΚΟΜΜΑΤΑ

Και στην ελληνική περίπτωση, πόσο σας ενόχλησε κάθε ένα από τα παρακάτω;

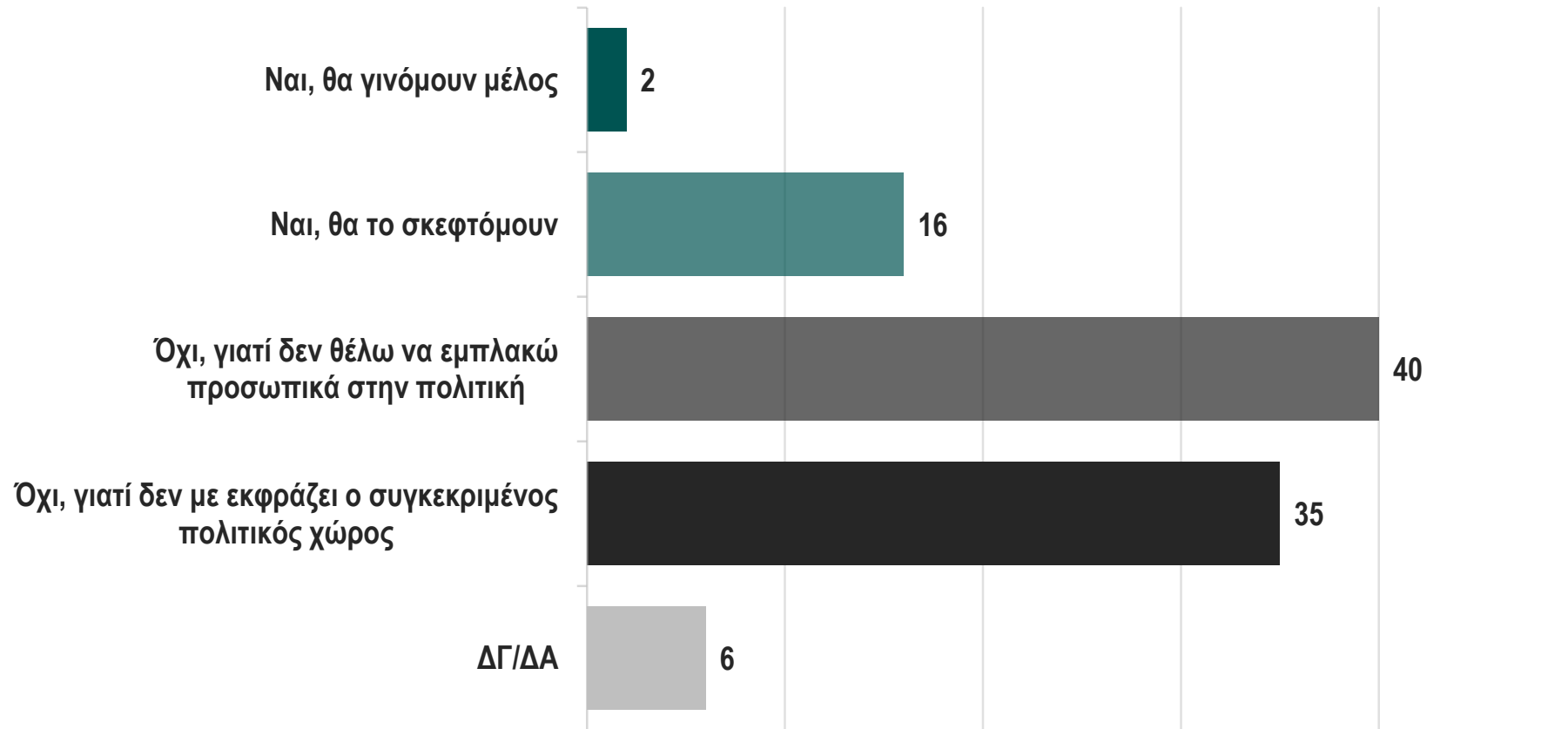
ΕΠΙΘΥΜΗΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΗΓΕΤΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Και κατά τη γνώμη σας, πόσο σημαντικό είναι κάθε ένα από τα παρακάτω χαρακτηριστικά για έναν ηγέτη ενός πράσινου κόμματος στην Ελλάδα;

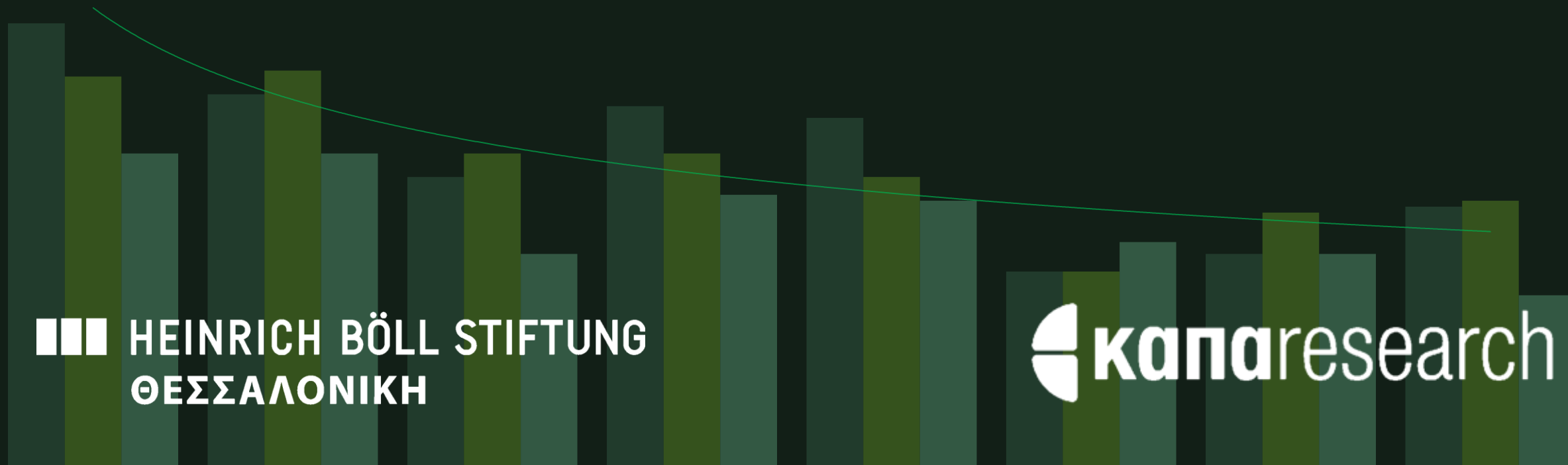
ΠΟΣΟΙ ΘΑ ΣΚΕΦΤΟΝΤΑΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΕΛΟΣ ΕΝΟΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Κλείνοντας την ενότητα, εσείς προσωπικά θα σκεφτόσασταν να γίνετε μέλος σε ένα πράσινο κόμμα;

Focus groups για το αποτύπωμα της πράσινης πρότασης στην Ελλάδα

Έκθεση αποτελεσμάτων

1.3. Η θεματολογία των εκλογών και τα κριτήρια επιλογής ψήφου (1/5)

ΟΜΑΔΑ 17-44 ΕΤΩΝ

Η ψήφος στις νεότερες γενιές είναι οικονομική. Συνδέεται άμεσα με την ασφάλεια και στις δύο της έννοιες, την εργασιακή και την ασφάλεια του πολίτη, και αποτυπώνει το αδιέξοδο που συχνά νιώθουν οι νεότεροι για το μέλλον τους:

- ☐ Θα διάλεγα την ασφάλεια, το να μπορείς να κυκλοφορείς χωρίς να φοβάσαι. Όπως και την οικονομία, το ένα είναι αλληλένδετο με το άλλο. Όταν η οικονομία πάει χάλια και τόσοι άνθρωποι δεν έχουν δουλειά μετά και η εγκληματικότητα αυξάνεται.
- ☐ Θα ξεχώριζα δύο θέματα, την οικονομία και την ασφάλεια (εν. εργασιακή ασφάλεια). Δηλαδή, να μπορέσουν να μας εξασφαλίσουν ότι θα έχουμε δουλειά.
- ☐ Το εργασιακό είναι μεγάλο θέμα σε κάθε περίπτωση. Εγώ που εργάζομαι σε εταιρία ενοικίασης ανθρώπινου δυναμικού είμαστε με μικρής διάρκειας συμβάσεις (...). Λύνουν τις συμβάσεις στο πιτς – φυτίλι και δεν σε ενημερώνουν κιόλας και βρίσκεσαι τελευταία στιγμή να αναζητάς δουλειά από το 0.
- ☐ Κι εγώ θα έλεγα αυτά που ανέφεραν τα παιδιά όσον αφορά στην οικονομία και στην ασφάλεια. Και θα έβαζα και το εργασιακό. Δεν υπάρχουν ευκαιρίες εξέλιξης, ζητούν νέους αλλά και χρόνια εμπειρίας. Πώς μπορεί να ζητούν εμπειρία και να είσαι και νέος ταυτόχρονα;

2.1. Η ελλιπής αναφορά στο περιβάλλον/ κλιματική κρίση κατά τη

ΟΜΑΔΑ 17-44 ΕΤΩΝ
συζήτηση (1/4)

- ❑ *Η Ελλάδα αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα στο κομμάτι του περιβάλλοντος. Είμαστε αρκετά πίσω. Όλες οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν εφαρμόσει κάποια σχέδια ή θα εφαρμόσουν άμεσα, ενώ εμείς στην Ελλάδα ακόμα συζητάμε για αλλαγές.*

Αυτή είναι η μόνη αναφορά στο περιβάλλον και την κλιματική κρίση που γίνεται κατά τη συζήτηση για τα σημαντικά προβλήματα της χώρας και έγινε από νεαρή σπουδάστρια με αντικείμενο κοντινό στο περιβάλλον. Ως αίτια μη αναφοράς, οι υπόλοιποι συμμετέχοντες αναφέρουν:

1. Την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών που θέτει στο επίκεντρο την επιβίωση:

- ❑ *Δεν θεωρώ ότι δεν μας απασχολεί, αλλά όταν κάποια προβλήματα στην καθημερινότητα δεν σου επιτρέπουν να έχεις βασικά πράγματα, να καλύψεις, ας πούμε, τα έξοδα του ενοικίου σου ή της οικογένειάς σου... Εάν δεν έχεις τα βασικά το να σκεφτείς το περιβάλλον είναι σαν πολυτέλεια.*

2. Την απουσία ορατών συνεπειών από την κλιματική αλλαγή που υποβαθμίζει τη σοβαρότητα του προβλήματος:

- ❑ *Εγώ πιστεύω ότι το έχουμε σε δεύτερη μοίρα γιατί τις συνέπειες ακόμα δεν τις έχουμε δει και, εφόσον το θέμα δεν μας αγγίζει, έχουμε σαν προτεραιότητα τα άλλα θέματα, της οικονομίας, της υγείας, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε καθημερινά*

3. Τον σκεπτικισμό για το κατά πόσο ευθύνεται η κλιματική αλλαγή για τις φυσικές καταστροφές:

- ❑ *Μου φαίνεται λίγο αστεία αυτή η κουβέντα για την κλιματική αλλαγή γιατί συμβαίνει τα τελευταία 30 χρόνια και τώρα έχει γίνει της μόδας. (...) Η κάθε ανοργανωσιά του Δήμου βαφτίζεται κλιματική αλλαγή...*

2.1. Η ελλιπής αναφορά στο περιβάλλον/ κλιματική κρίση κατά τη

ΟΜΑΔΑ 45+ ΕΤΩΝ
συζήτηση (2/4)

Η ομάδα των μεγαλύτερων συμμετεχόντων στη συζήτηση διακρίνεται σε δύο υπο-ομάδες: εκείνους που πιστεύουν ότι υπάρχει κλιματική κρίση και εκείνοι που δηλώνουν σκεπτικιστές.

Για την πρώτη ομάδα, χαρακτηριστικές είναι οι ακόλουθες αναφορές:

- ☐ *Εγώ πιστεύω ότι η κλιματική αλλαγή είναι παγκόσμιο φαινόμενο και φυσικά υπάρχει*
- ☐ *Είναι ένα φλέγον ζήτημα, ένα φλέγον πρόβλημα που το αντιμετωπίζουμε καθημερινά πια στη ζωή μας. Όλοι ξέρουμε ότι στα [επόμενα] χρόνια θα διογκωθεί.*
- ☐ *Δεχόμαστε ότι είναι πολύ σημαντική η κλιματική αλλαγή, το έχουμε καταλάβει και από τα γεγονότα, απλώς είναι πολύ πιο σημαντικό το οικονομικό και η εργασία, και το μυαλό μας πάει πρώτα εκεί.*
- ☐ *Νομίζω ότι δεν έχει γίνει τόσο έντονο ακόμα (εν. το πρόβλημα του περιβάλλοντος) ώστε να το κατατάξουμε στα πρώτα προβλήματα που μας απασχολούν. Μπορεί στο μέλλον να γίνει ακόμα πιο έντονο. Επίσης, χρησιμοποιείται σε κάθε φυσική καταστροφή ως πρώτη δικαιολογία. Για τις πυρκαγιές ή τις πλημμύρες ευθύνεται η κλιματική αλλαγή.*

Το ζήτημα της επιβίωσης – οικονομία και εργασία – μονοπωλεί και σε αυτήν την ομάδα την προσοχή. Ακόμη, τα αποτελέσματα από την οικολογική κρίση δεν μεταβάλλουν τον ρυθμό της ζωής (δεν είναι τόσο έντονο ακόμα) για να ιεραρχηθεί μεταξύ των μεγαλύτερων προβλημάτων.

2.1. Η ελλιπής αναφορά στο περιβάλλον/ κλιματική κρίση κατά τη

ΟΜΑΔΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Θεσσαλονίκη (4/4)

Η οικονομική δυσκολία – της χώρας και του νοικοκυριού - μονοπωλεί τη σκέψη. Εκτός από το βίωμα της οικονομικής κρίσης που προηγήθηκε της υγειονομικής, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η οικονομία κυριαρχεί, στον δημόσιο διάλογο, εδώ και 12 χρόνια και τον καθιστά σχεδόν μονο-θεματικό:

- ☐ *Είμαστε τόσο εγκλωβισμένοι με τα προβλήματα τα οικονομικά που έχουμε θολώσει όλοι ίσως. Είναι μεγαλύτερα τα προβλήματα της επιβίωσης πια [συμφωνούν και οι συνομιλούντες] και λέμε «έλα τώρα, θα κάνω ανακύκλωση;»*
- ☐ *Εάν δεν είσαι καλά οικονομικά ίσως δεν έχεις και τα προϊόντα που θα χρειαστεί να ανακυκλώσεις*
- ☐ *Εγώ πιστεύω ότι το οικονομικό έχει να κάνει ξεκάθαρα με την ψυχολογία μας, τη διάθεσή μας. Όταν δεν σου φτάνουν, δεν έχεις διάθεση ούτε να μαγειρέψεις για τα παιδιά σου που λέει ο λόγος*

Η διασφάλιση της ποιότητας του περιβάλλοντος είναι ζήτημα παιδείας και ελέγχου. Και στα δύο η χώρα χωλαίνει:

- ☐ *Δεν το αναφέραμε (εν. το περιβάλλον ως πρόβλημα) διότι δεν είναι στην παιδεία μας ακόμα, δεν είναι ακόμα στην κουλτούρα μας.*
- ☐ *Πήγα στην Παλαιοκαστρίτσα τέλη καλοκαιριού (...) όλη η παραλία, όλη η άμμος ήταν γεμάτη με αποτσίγαρα. (...) Με ενοχλεί πάρα πολύ γιατί δεν υπάρχει συνείδηση (...). Δεν σημαίνει ότι πρέπει να είσαι επιστήμονας για να έχεις παιδεία*
- ☐ *Δεν είναι μόνο θέμα παιδείας. Στο εξωτερικό εάν πετάξεις γόπα κάτω, στα 20 μέτρα σε περιμένει τοπική αστυνομία, η οποία σου κόβει επιτόπου την κλήση.*
- ☐ *Δεν υπάρχει αστυνόμευση - Δεν υπάρχει καθόλου ελεγκτικός μηχανισμός*

3.1. Η έννοια της πράσινης πολιτικής: μόνο περιβάλλον ή και άλλοι τομείς;

(1/3)
ΕΛΛΑΔΑ 17-44 ΕΤΩΝ

Στο ερώτημα *Τι είναι για εσάς η πράσινη πολιτική;* Οι νέοι απαντούν με μια αλυσίδα δράσης–αντίδρασης η οποία περιλαμβάνει:

1. Την παραγωγική διαδικασία

- ☐ Αυτές οι ιδέες υπάρχουν πολλά χρόνια (π.χ. κομποστοποιητές). Μια πράσινη πρόταση θα πρέπει να περιλαμβάνει συστήματα και διαδικασίες σε κάθε τομέα παραγωγής
- ☐ Νομίζω ότι η κυκλική οικονομία είναι μια εκδοχή του τι μπορεί να γίνει

2. Την οικονομία πόρων στην παραγωγή με ταυτόχρονη υποχρέωση κληροδότησης υγιούς περιβάλλοντος στις μελλοντικές γενιές

- ☐ Ένα μοντέλο βιωσιμότητας. Οτιδήποτε κάνεις στην οικονομία να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε μην εξαντλήσεις τους πόρους που θα χρησιμοποιήσεις [για] να έχεις να δώσεις κάτι στην επόμενη γενιά
- ☐ Οτιδήποτε κάνουμε να είναι με φιλικό προς το περιβάλλον αποτύπωμα

3. Μια δια βίου παιδαγωγική διαδικασία:

- ☐ Στην ουσία είναι πώς έχεις μάθει. Αν δεν έχεις μάθει να κάνεις ανακύκλωση...
- ☐ Μια πράσινη πολιτική πρόταση θα μπορούσε να ξεκινάει και από την Παιδεία. Ένα παιδί να μάθει πώς να διαχειρίζεται τους πόρους, τις συνέπειες εάν δεν τους διαχειριστεί σωστά, έτσι ώστε να αγαπήσει [το περιβάλλον] και να είναι πιο ευαισθητοποιημένο.
- ☐ Από μικρά να ξεκινήσουν, να γίνει μάθημα ζωής (εν. η προστασία τους περιβάλλοντος).

3.1. Η έννοια της πράσινης πολιτικής: μόνο περιβάλλον ή και άλλοι τομείς;

(2/3) ΟΜΑΔΑ 45+ ΕΤΩΝ

Η πρώτη αυθόρμητη αντίδραση της ομάδας 45+ είναι η κριτική περί ασάφειας της πρότασης

- ☐ Είναι λίγο ασαφές για να πω την αλήθεια έτσι όπως το λένε (εν. πράσινη πολιτική και πράσινα κόμματα), αναφέρεται, γενικά, σε μια οικολογική συνείδηση, τα μέτρα που θα πάρουν οι εξουσίες σε σχέση με το περιβάλλον και της θεωρητικής της – και μόνο – υπόστασης
- ☐ Πολύ ωραίο ακούγεται, αλλά θεωρητικό. Είμαι επιφυλακτικός, καχύποπτος, στη θεωρία όλα ωραία ακούγονται, πρακτικά να δούμε πως θα λειτουργήσει μια τέτοια πρόταση

Άλλος βάζει τον τόνο στην «εργαλειοποίηση» του θέματος από τα πολιτικά κόμματα κατά την προεκλογική περίοδο:

- ☐ Πιο πολύ είναι σαν σύνθημα. Σε κάθε προεκλογική περίοδο πετάνε κάτι τα κόμματα για πράσινες πολιτικές. Ουσιαστικά, λίγα πράγματα υλοποιούνται.
- ☐ Δεν έχουμε συγκεκριμένη εικόνα, πληροφόρηση μέχρι στιγμής, συμπληρώνει κάποιος άλλος

Η σκέψη, ωστόσο, πηγαίνει στην παγκόσμια κλίμακα του ζητήματος

- ☐ Δεν μπορεί ένα πράσινο κόμμα να λειτουργήσει σε τοπικό επίπεδο...
- ☐ Κι εγώ αυτό νομίζω, πρέπει [να λειτουργήσουμε] σε παγκόσμιο επίπεδο, πρέπει κάπως μαζί να οργανωθούμε, δεν γίνεται κάθε κράτος να [εφαρμόζει] το δικό του πράσινο πρόγραμμα

Όσο και στην οικονομική εφαρμογή

- ☐ Μια πράσινη πολιτική δεν είναι μόνο η πολιτική για το περιβάλλον (...) νομίζω ότι αγγίζει και την οικονομία, πώς θα έχουμε μια πιο βιώσιμη ανάπτυξη.

3.1. Η έννοια της πράσινης πολιτικής: μόνο περιβάλλον ή και άλλοι τομείς;

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Πέρα από μία αναφορά σε **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)** και αυτή χωρίς περισσότερα σχόλια - δεν προκύπτουν σαφείς προτάσεις για την πράσινη πολιτική. Η συζήτηση στρέφεται προς:

τη διερεύνηση της έννοιας (τι είναι πράσινη ανάπτυξη;)

- ❑ *Η πράσινη ανάπτυξη δεν θα επιβαρύνει το περιβάλλον τόσο πολύ. Να βρούμε τρόπους να παράγουμε αγαθά χωρίς να επιβαρύνουμε τόσο πολύ τη Γη μας.*

τη σχέση πράσινης πολιτικής - ανάπτυξης

- ❑ *Η πράσινη ανάπτυξη προϋποθέτει τη μείωση της ανάπτυξης ή μια παραγωγική διαδικασία που δεν επιβαρύνει το περιβάλλον*
- ❑ *Είναι σωστό αυτό, μέρος της πράσινης πολιτικής είναι η μείωση της ανάπτυξης, λιγότερα εργοστάσια, λιγότερη ενέργεια που καταναλώνεται, αλλά πώς θα γίνει ο ένας παράγει τρόφιμα, ο άλλος παράγει αυτοκίνητα, τα χρειαζόμαστε...*

την κριτική για το ότι η πράσινη ανάπτυξη είναι κοστοβόρα:

- ❑ *Εάν εγώ έχω ένα εργοστάσιο και φτιάχνω ένα προϊόν, μου κοστίζει 10 ευρώ, και θες να το κάνω με πιο οικολογικό τρόπο και θα μου κοστίσει έτσι 15 ευρώ, δεν πρέπει να με επιδοτήσεις; Να με βοηθήσεις να το παράξω για να μην βγει πανάκριβο;*
- ❑ *Σίγουρα κοστίζει η πράσινη ανάπτυξη. Πρέπει να δοθεί μια βοήθεια από το Κράτος προς τον ιδιωτικό τομέα, τις επιχειρήσεις (...) Εάν το προϊόν στοιχίζει 50% πάνω, πολλοί λίγοι θα μπορέσουν να το αγοράσουν ώστε να κρατηθεί η επιχείρηση αυτή ζωντανή και κερδοφόρα.*

Στην πράσινη ανάπτυξη ταξινομούνται και πρόσφατα μέτρα που έχουν ληφθεί όπως η επιδότηση ηλεκτρικού ή υβριδικού αυτοκινήτου και το πρόγραμμα εξοικονομώ κατ' οίκον . Κρίνονται ως μη ρεαλιστικά, αφενός διότι το κόστος ενός φιλικού προς το περιβάλλον αυτοκινήτου είναι πολύ υψηλό και η επιδότηση ελάχιστη, αφετέρου διότι το εξοικονομώ κατ' οίκον απαιτεί τραπεζικό δανεισμό με δυσμενείς όρους για όσους δεν διαθέτουν ίδια κεφάλαια.

4.5. Η ιδανική καμπάνια για ένα πράσινο κόμμα

ΟΜΑΔΑ 17-44 ΕΤΩΝ

Προβάλλοντας το μεγάλο ζήτημα της γενιάς του, την εργασιακή ασφάλεια σε μια ευημερούσα οικονομία, ένας νέος υπεύθυνος καμπάνιας πράσινου κόμματος θα έθετε κεντρικά:

- ☐ Σοβαρή οικονομική πρόταση
- ☐ Πρώτα από όλα η οικονομία
- ☐ Να υπάρχει εργασιακή ασφάλεια

Ακούγονται επίσης:

- ☐ Περιβάλλον, κίνητρα για να υπάρχουν οικολογικές δράσεις και οικολογικές συνειδήσεις.
- ☐ Υγεία
- ☐ Έργα υποδομής

ΟΜΑΔΑ 45+ ΕΤΩΝ

Με τα λόγια ενός μέλους της ομάδας....:

- ☐ η ιδανική καμπάνια για ένα τέτοιο κόμμα θα ήταν να δείξει ότι είναι και άλλα πράγματα εκτός από οικολογικό. Ότι υπάρχει και μια άλλη πολιτική, μια πράσινη πολιτική (...) που λέει ότι χρειαζόμαστε βιώσιμη ανάπτυξη. Πως η βιώσιμη ανάπτυξη θα μπορούσε να δημιουργήσει θέσεις εργασίας, συμπληρώνει κάποιος άλλος.

ΟΜΑΔΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Οι συμμετέχοντες στη συζήτηση προσπερνούν τις τεχνικές επικοινωνίας (καμπάνια) και επικεντρώνουν στην ουσία της πρότασης. Αναφέρουν:

- ☐ Οικολογία-οικονομία πώς μπορούν αυτά τα δύο να συνδυαστούν
- ☐ Προγράμματα όπως το εξοικονομώ κατ' οίκον δομημένα έτσι 'ώστε να συμπεριλαμβάνουν περισσότερους
- ☐ Δημιουργία ΑΠΕ για καθαρή ενέργεια και δημιουργία θέσεων εργασίας
- ☐ Παιδεία – εκπαίδευση: «Θα έδινα βάρος στην οικολογική συνείδηση και εκπαίδευση, κυρίως των νέων, για ένα καλύτερο αύριο».

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Επικοινωνία:

E-mail: gr-info@gr.boell.org

Τηλέφωνο: 2310282829

Ιστοσελίδα: www.gr.boell.org